

STANOWISKO RADY OCHRONY PRACY

W SPRAWIE OCENY STANU PRZYGOTOWAŃ PRAWNYCH I ORGANIZACYJNYCH DO NOTYFIKACJI W UE KRAJOWYCH JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH PROWADZĄCYCH OCENĘ ZGODNOŚCI MASZYN ORAZ ŚRODKÓW OCHRONY INDYWIDUALNEJ, A TAKŻE PRZYGOTOWAŃ DO WPROWADZENIA W POLSCE SYSTEMU KONTROLI TYCH WYROBÓW WPROWADZONYCH DO OBROTU

Rada Ochrony Pracy zapoznała się na posiedzeniu w dniu 20 stycznia 2004 r. z informacjami dotyczącymi stanu przygotowań prawnych i organizacyjnych do notyfikacji w UE krajowych jednostek certyfikujących prowadzących ocenę zgodności maszyn oraz środków ochrony indywidualnej przedstawionymi przez przedstawicieli tych jednostek oraz organów wyspecjalizowanych do prowadzenia kontroli wyrobów wprowadzanych do obrotu.

Polski system oceny zgodności reguluje ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. o systemie oceny zgodności (Dz. U. nr 166, poz. 1360 z późn. zm.). Zgodnie z nią przepisy dyrektyw nowego podejścia przenoszone są do naszego prawa w formie rozporządzeń właściwych ministrów. W zakresie wyrobów stosowanych w procesach pracy są to przepisy Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, w tym rozporządzenie z dnia 31 marca 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla środków ochrony indywidualnej, przenoszące do prawa polskiego dyrektywę 89/686/EWG oraz rozporządzenie z dnia 10 kwietnia 2003 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla maszyn i elementów bezpieczeństwa, przenoszące do prawa polskiego dyrektywę 98/37/WE.

Zgodnie z postanowieniami wymienionej ustawy od dnia 1 maja 2004 r. przestaną obowiązywać polskie certyfikaty na znak bezpieczeństwa i producenci krajowi będą mogli wprowadzać na rynek Unii, który będzie obejmował także rynek krajowy, jedynie wyroby oznakowane znakiem CE. W procesie oceny zgodności z wymaganiami zasadniczymi dla większości wyżej wymienionych wyrobów wymagany jest udział jednostek certyfikujących, posiadających upoważnienie Rządu Polskiego do prowadzenia oceny zgodności - zwanych jednostkami notyfikowanymi. Pośrednim etapem procesu notyfikacji jest autoryzacja jednostek dokonywana na podstawie wniosków składanych przez jednostki działające w obszarze ww. dyrektyw do MGPIPS.

Większość krajowych jednostek certyfikujących posiada już odpowiednie kompetencje techniczne i organizacyjne do prowadzenia oceny zgodności uzyskane między innymi w wyniku uczestnictwa w programach pomocowych. Wiele tych jednostek z odpowiednim wyprzedzeniem złożyło wnioski o autoryzację do MGPIPS, ale pierwszych autoryzacji dokonano dopiero 30 października 2003 r. Spowodowało to problem z zapewnieniem notyfikacji jednostek autoryzowanych, co jest niezbędnym warunkiem ich działania po 1 maja br.

Rada Ochrony Pracy wyraża więc duże zaniepokojenie brakiem krajowych jednostek certyfikujących notyfikowanych w UE oraz konsekwencjami opóźnienia procesu notyfikacji tych jednostek. Konsekwencje te mogą obejmować między innymi:

- wyparcie z naszego rynku wyrobów krajowych przez wyroby zagraniczne posiadające wcześniej uzyskane oznaczenia CE (w obszarze wyrobów stosowanych w procesach pracy będzie to dotyczyć kilkunastu tysięcy różnych wyrobów),
- zaprzestanie produkcji i sprzedaży wyrobów podlegających ocenie zgodności przez krajowe przedsiębiorstwa, co może doprowadzić do znacznego zmniejszenia zatrudnienia, a w przypadku małych i średnich przedsiębiorstw do ich upadłości,
- znaczne utrudnienie dostępu pracodawców do maszyn i środków ochrony indywidualnej produkowanych w kraju i spełniających wymagania bezpieczeństwa i ochrony zdrowia określone w dyrektywach i normach europejskich, a tym samym możliwość pogorszenia warunków pracy w polskich przedsiębiorstwach,
- przejęcie prowadzenia oceny zgodności wyrobów krajowych przez jednostki zagraniczne i wykluczenie krajowych jednostek certyfikujących i laboratoriów badawczych, na których przygotowanie zostały wydatkowane znaczące nakłady zarówno z budżetu państwa jak i środków programów PHARE.

Biorąc pod uwagę informacje przedstawione przez przedstawicieli jednostek ubiegających się o notyfikację, Rada Ochrony Pracy uznaje za pilne prowadzenie dalszych intensywnych działań przez MGPIPS w celu zapewnienia notyfikacji krajowych jednostek certyfikujących, a w szczególności dotyczących:

- zagwarantowania przez MGPIPS notyfikacji krajowych jednostek certyfikujących do dnia uzyskania przez Polskę członkostwa w UE,
- intensyfikacji działań ze strony MGPIPS w celu jak najszybszego zakończenia procesów autoryzacji i zainicjowania notyfikacji krajowych jednostek certyfikujących w obszarach dyrektyw dotyczących urządzeń ciśnieniowych, dźwigów; kotłów grzewczych oraz urządzeń gazowych,

- kontynuacji wsparcia rozwoju kompetencji technicznych i organizacyjnych krajowych jednostek notyfikowanych w zakresie badań laboratoryjnych oraz certyfikacji maszyn i środków ochrony indywidualnej w ramach II etapu Programu Wieloletniego pn. "Dostosowywanie warunków pracy w Polsce do standardów Unii Europejskiej",
- zapewnienia możliwości aktywnego udziału notyfikowanych krajowych jednostek certyfikujących w pracach komitetów normalizacyjnych CEN/CENELEC oraz międzynarodowych komitetów horyzontalnych i grup roboczych działających w obszarze poszczególnych dyrektyw nowego podejścia.

Rada zobowiązała Prezydium do wystąpienia z odpowiednim pismem w tej sprawie do Wiceprezesa Rady Ministrów - Jerzego Hausnera.

Warszawa, dnia 18 lutego 2004 r.